

Guatemala – Chiabal/ bouwen
Nov 2004
Ingrid – 42 jaar

Lieve allemaal, Het is helemaal SUPER geweest in Guatemala! Wat een mooi land en een lieve mensen!!! Van te voren had ik niet kunnen denken dat het zo'n indruk op me zou maken. Bij deze mail zitten foto's, ik weet niet of iedereen ze kan openen. Op 11 november ben ik vertrokken naar Guatemala. De eerste 2 dagen zijn we in Antigua geweest, een mooi stadje aan de voet van de vulkaan Agua. In de jaren 70 is het stadje helemaal verwoest geweest door een aardbeving. Daarna heeft een architect zich over de wederopbouw gebogen. De straten zijn recht en de huisjes eigenlijk heel erg hetzelfde. Maar doordat ze allemaal in hele vrolijke kleuren geschilderd zijn ziet het er fantastisch uit. De straten zijn allemaal gemaakt van keitjes. Wij kwamen 's avonds laat in het donker aan. Toen we 's morgens het hotelletje uitkwamen was het een mooie verrassing om te zien waar we terecht waren gekomen.

Op maandag zijn we vertrokken naar Totonicapan waar we de eerste overnachting zouden maken bij een gastgezin. Onderweg hebben we nog wel veel aardverschuivingen gezien. De wegen zijn grotendeels weer schoon en op 2 plekken was er een stuk van de weg verdwenen, daar hebben ze nieuw asfalt omheen gelegd zodat het verkeer er wel doorkan (wel met vertraging). Bij een bepaalde aardverschuiving vertelde Josan (de reisleidster) dat daar een dorpje onderaan lag. Je hebt weinig fantasie nodig om te weten wat er dan gebeurd is, afschuwelijk! Op een andere plek zagen we een volledig ingestort huisje met daarnaast een huis dat vol modder was gelopen en daardoor onbewoonbaar was. Op dit soort plekken schieten je de tranen in je ogen.

In Totonicapan ben ik met Karin (1 van mijn reisgenoten met wie ik erg goed kon opschieten) in een erg leuk gastgezin terecht gekomen. Het gezin heeft 2 weefgetouwen staan en op diezelfde kamer staan 2 bedden waar het hele gezin, (ik heb 5 kinderen gezien) inclusief de ouders, slapen. We hebben erg veel pret met de kinderen gehad en tortilla's gemaakt. De ouders waren erg lieve mensen. Al met al hebben we daar een hele gezellige avond gehad. Het valt wel op dat wij aan tafel met de vader en de kinderen mogen eten, maar dat de moeder en oudere dochters aan het fornuis eten. Zo maakte wij het ook steeds in het bergdorp mee. Het enige minpuntje van deze overnachting waren de bedbugs die kennelijk in grote aantallen in mijn bed woonden. Ik zat letterlijk van top (gezicht) tot teen (ongeveer 5 beten op mijn tenen) onder de beten. Kennelijk viel ik erg in de smaak. Ze zijn zo klein dat ik ze niet kon zien, ik voelde wel steeds wat, maar omdat ik niks zag wanneer ik mijn hoofdlampje aandeed, dacht ik dat het mijn fantasie was. Overigens heb ik prima geslapen, maar de jeuk daarna was niet te harden. Op sommige plekken zaten zoveel beten dat het leek of ik de mazelen had. Later in de week ook nog wat mensenvlooiën tegengekomen. Maar ja, het went.

De volgende dag zijn we naar Chiabal vertrokken. Dit is het bergdorp waar wij de projecten gaan doen. We kregen een officieel welkom met een lunch, erg leuk allemaal. Het huisje waar wij verbleven was veel mooier dan wij verwacht hadden, maar wel erg koud want verwarming heb je daar uiteraard niet.

Er is wel een open haard, maar de ruimte is zo groot dat je alleen recht voor de haard warmte had. Ook de douche was niet bepaald warm en had maar een paar dunne straaltjes, maar ik had ook niet anders verwacht. Gelukkig had ik een lekkere slaapzak bij me zodat ik het 's nachts niet koud heb gehad. Na de bedbugs had ik wel steeds het gevoel dat ik wat voelde kriebelen... De eerste dag hadden we een kennismaking met de kinderen van het dorp. Zij hadden wat voorbereid, en wij ook. We hebben een verhaal over Nederland gemaakt en ieder van ons heeft een stuk voorgelezen (in het Spaans) en wat plaatjes laten zien. Ja ja, we hadden zelfs een plaatje van Beatrix, we hadden die nog op willen hangen in het huisje boven de deur (-: De kinderen hebben dansjes gedaan en liedjes gezongen. Ook het volkslied, wij konden natuurlijk niet achterblijven...

's Middags zijn Benny en ik met het bouwproject begonnen. Toen we de plek zagen schrokken we in eerste instantie omdat er nog een boom en een muurtje stond die weg moesten. Ook moesten er stukken van cactusplanten afgehakt worden en die zijn behoorlijk taai kan ik je vertellen. We hadden het idee dat het wel een paar dagen kon duren voor we met het echte bouwwerk konden starten, maar dat viel heel erg mee.

Wij zijn begonnen met de plek bouwklaar te maken en een soort greppel te graven van 45 cm. diep. Dit wordt opgevuld met stenen/keien die we langs de kant van de weg zijn gaan zoeken. Dit was nog een zware klus, want er zijn zowel grote als kleine stenen nodig en we moesten 2 ladingen halen (1 lading is een volle achterbak van een pick-up). Daarna wordt het opgevuld met een soort modder waar ook de stenen van gemaakt zijn. Deze modder is ook steeds de tussenlaag tussen de stenen en functioneert ook om mee te voegen. Het was die dag erg koud en mistig en 's nachts is het heel erg hard gaan waaien. Ook de volgende dag was het koud, miezerig en harde wind. Daarna werd het weer prima.

Zoals te verwachten in Guatemala waren er gelijk al problemen met de adobes (dit zijn de bouwstenen die gemaakt worden uit zand/klei). Door het slechte weer van de afgelopen tijd waren ze nog niet droog en moesten ergens anders vandaan gehaald worden. Lorena (zij is een medewerkster van de Guatemalteekse organisatie die de projecten in o.a. Chiabal ondersteunt) is steeds samen met iemand adobes gaan halen. Daarvoor moest ze in totaal 2,5 uur per lading rijden. De adobes wegen ongeveer 20 kilo per stuk en de grote adobes die voor de eerste laag gebruikt zijn zelfs 30 kilo. Jullie kunnen wel nagaan hoe sterk ik geworden ben (-; Het werk was lichamelijk erg zwaar en ook de hoogte (3240 meter) werkt niet mee. Maar ondanks dat het werk zwaar was voelde ik me steeds aan het eind van de dag wel erg voldaan. Het ontbijt en middageten kregen we om en om bij de 2 gezinnen (het gezin van Don Domingo, waar het eerste toeristenverblijf gebouwd is en het gezin van Don Crispin waar we nu gebouwd hebben). We aten steeds met 3 personen bij een gezin en dat wisselde je af. 's Avonds kwamen de gezinnen om de beurt bij ons het eten brengen. Het is heel bijzonder om zo dicht bij de gezinnen te mogen leven. Het leven is daar zo totaal anders dan hier. Ze slapen met een heel gezin in 3 bedden (qua formaat een "twijfelaar"). Het gezin van Crispin heeft 8 kinderen waarvan er nog 7 thuis wonen en het gezin van Don Domingo heeft 7 kinderen. Er wordt op houtvuur gekookt, daardoor is het erg rokerig binnen, niet bepaald gezond wanneer je daar je hele leven inzit. Bij Don Domingo leven ze in 1 ruimte waarbij de keuken in dezelfde ruimte is. De vloer is de aarde en de kippen, duiven, katten en kalkoenen lopen af en aan en poepen gewoon op de grond. Onder een van de bedden lag een kalkoen in een doos te broeden. Erg leuk allemaal. Alleen de honden mogen niet naar binnen, maar die zijn dan ook behoorlijk vals. Als je 's avonds door het dorp moet lopen, dan moet je echt stenen in je handen hebben om jezelf mee te kunnen verdedigen. Don Domingo en zijn gezin dragen altijd authentieke Maya klederdracht, ze doen het weefwerk zelf.

Het gezin van Don Crispin loopt in westerse kleding (behalve de meisjes). Bij hun thuis is de keuken apart van het slaapgedeelte, hierdoor zijn ze niet continue in een rokerige ruimte. Hun vloer is gestort beton. Het zijn allebei hele warme, lieve gezinnen. Bij Don Domingo is het eerste toeristenverblijf gebouwd. Hij heeft het zelf heel erg mooi afgebouwd. Zoals je kunt zien op de foto is het gastenverblijf gestukadoord. Het stukadoeren kost voor hun eigen huis teveel geld. We hebben in 2-tallen ieder 2 nachten in het gastenverblijf van Don Domingo geslapen. Wij waren de eerste "toeristen" en voor het eerst heeft hij wat geld kunnen verdienen aan zijn toeristen onderkomen. Wanneer een van jullie ooit naar Guatemala gaat dan is het ECHT de moeite waard om bij Domingo of Crispin langs te gaan in Chiabal.

Met Don Domingo hebben we ook nog een wandeltocht gemaakt waarvan hij na afloop graag wilde weten hoe wij het vonden zodat hij kon kijken of hij dit zo met toeristen kan doen. We zijn naar een uitzichtpunt gelopen op 3840 meter hoogte, een tocht van 2 uur omhoog lopen. Het was absoluut de moeite waard, wat een mooi uitzicht! We konden in de verte Mexico zien liggen.

Halverwege de laatste projectweek bleek dat er niet voldoende adobes waren om verder te gaan aan het toeristenverblijf bij Don Crispin. De adobes moesten nog een paar dagen drogen en konden pas het weekend gebracht worden. We zijn ongeveer halverwege de bouw gekomen. De laatste 2 dagen hebben we bij Don Domingo gebouwd aan de eerste douche in het dorp, hij is daar enorm trots op (we hebben uiteraard de douche in ons huisje niet meegeteld!). De douche komt aan de kant waar het fornuis is. Daar zal hij een buizen systeem maken waardoor het water verwarmd wordt, dit systeem wordt in Guatemala vaker gebruikt. De adobes voor de douche wegen 30 kilo per stuk en we moesten steeds ongeveer 40 meter met zo'n steen lopen. Ik heb er in totaal zo'n 25 versjouwd. Aan het eind red je het bijna niet meer om de hele 40 meter te lopen zonder de adobe te laten vallen. Gelukkig

heb ik er geen een laten vallen! Soms vallen de adobes spontaan uit elkaar, daar kun je niks aan doen want dan zijn ze gewoon niet goed. Maar iedere keer als dat gebeurt is het vervelend omdat er een tekort aan adobes was. We hadden bij de bouw van de douche veel toeschouwers en het leverde grote hilariteit op dat ik met deze zware adobes liep te sjouwen. Want zelfs Don Domingo had moeite met het sjouwen van deze stenen. Maar ja, ik steek dan ook een kop boven hem uit. En ze snappen al helemaal niet dat wij tijdens onze vakantie komen helpen en dat we er geen geld voor krijgen, sterker nog, we betalen mee aan de bouw (rare lui die Hollanders).

Tijdens het weekend tussen de 2 projectweken in zijn we naar Xela geweest. Daar kon ik lekker weer even met Rob bellen! Rob had nog geweldig goed nieuws voor mij. Mijn fantastische zwager Armand had op zijn werk 250 euro opgehaald voor hulp aan Guatemala. Armand, hierbij een hele dikke zoen je bent geweldig!!! En dat was nog niet alles. Vlak voor mijn vertrek naar Guatemala had ik in een blaadje van Interpolis (waar mijn werkgever Commit onder valt) in een piepklein artikeltje gelezen dat de "goede doelen verkiezingen" er weer aankwamen en dat je een goed doel kon aanbevelen via het intra-net. Aangezien ik van een sabbatical geniet kon ik niet op het intra-net om de hulpactie www.helppguatemala.nl op te geven. Ik heb toen een mail naar de redactie gestuurd met het hele verhaal over Guatemala en het vrijwilligerswerk dat ik daar ging doen met het verzoek of ze konden zorgen dat deze mail op de goede plek terecht kwam. Dat is gebeurd en Rob vertelde aan de telefoon dat Interpolis 1000 euro beschikbaar heeft gesteld voor Guatemala. WAUW, ik kan jullie wel vertellen dat ik even door de emoties geen woord meer uit kon brengen. De mensen hebben de hulp hier zo hard nodig. Nu kunnen er weer meer huizen gebouwd worden in het gebied dat door orkaan Stan is getroffen! Toen ik het de rest van de groep in het hotel vertelde hebben we met z'n allen staan juichen en springen. Jullie hadden ons eens moeten zien (-: Ik heb echt een geweldige tijd gehad in Chiabal en had het voor geen goud willen missen. Het enige nadeel is dat je na 2 weken weer afscheid moet nemen en dat is me wel heel erg zwaar gevallen. Van te voren kun je niet bedenken dat dit zo moeilijk is, maar je hebt 2 weken heel intensief met de mensen daar geleefd. Maar het komt vooral door de 5 zoontjes van Crispin dat ik Chiabal erg mis. Met hen heb ik erg veel lol gehad ondanks dat ik nauwelijks een woord Spaans spreek. 1 Dag hebben we de hele dag door uit een kuil zand/modder los staan hakken, in een kruitwagen geschept, kruitwagen uit de kuil rijden (ZWAAR!!!) en leegkiepen op de bouwplek. Op een gegeven moment wilde 1 van de kinderen mee terugrijden in de kruitwagen. Tja, als 1 dat wil, willen ze allemaal. Dikke pret natuurlijk! Vanaf dat moment waren deze 5 mannetjes niet meer bij me weg te slaan. Het was ook heel leuk om te zien dat de volwassenen en kinderen in het begin heel verlegen zijn, maar dat dat aan het eind helemaal niet meer zo is. Vooral het jongste dochtertje van Crispin, Julissa, was heel verlegen, maar moet je haar hier zien staan.

Op de laatste dag kregen we nog een officieel afscheid, met lieve toespraken en ieder van ons kreeg een tekening met een verhaaltje en een armbandje omgeknoopt. Ook kregen we nog een soort diploma met daarop "Friends of the Cuchumatanes foundation - Honorary Member". Ik heb ook nog een toespraakje in het Nederlands gedaan wat door Josan vertaald werd. Op de laatste avond hebben we als afscheid pannenkoeken gebakken voor de 2 gezinnen en Lorena. Mijn 5 vriendjes wilden steeds dat ik bij ze kwam zitten en toen ze uiteindelijk door Lorena in de pick-up naar huis werden gebracht hebben ze, zolang als we ze nog konden zien/horen, "adios Ingriz, adios mi amiga" (Dag Ingriz, (zo spraken ze mijn naam uit), dag mijn vriendin) geroepen. En ik stond daar met tranen in mijn ogen, dat was het aller aller moeilijkste moment van de reis!!! Dit zijn mijn 5 vriendjes Cornelio, Douglas, Noé, Hermelindo en Joël. Wat een heerlijke mannetjes he!

Ook het project met de kinderen die door de rest van de groep gedaan werd, was prachtig om te zien. Ze leerden nieuwe spelletjes en hebben heel veel geknutseld. Voor knutselen hebben ze in het dorp nauwelijks iets en daarom was het goed dat wij daar heel veel spullen voor bij ons hadden. Ze hebben er zo enorm van genoten! Ook met de vrouwen uit het dorp hebben ze nog activiteiten gedaan, o.a. wentelteeftjes bakken. 2 Dagen later kregen wij bij het ontbijt bij Don Domingo wentelteeftjes en ze waren ZALIG! Leuk dat ze zoiets gelijk klaarmaken. Je kunt zowel de kinderen als de volwassenen met hele kleine dingen zielsgelukkig maken. Daar kunnen wij nog wat van leren. Ze hebben heel weinig maar zien er tevreden/gelukkig uit. Of dat ook echt zo is dat weten wij natuurlijk niet maar als ik deze

2 gezinnen zo zie dan heb ik wat hun betreft een heel goed gevoel. Crispin wil ook heel graag dat zijn dochters gaan studeren en dat is heel uniek in Guatemala, zeker in zo'n bergdorp. Hij was dan ook heel erg teleurgesteld toen zijn oudste dochter in de 3e klas van de middelbare school aankondigde dat ze ging trouwen en niet wilde studeren. Maar ze kondigde daarbij ook aan dat ze niet meer dan 3 kinderen wil en ook dat is heel uniek in Guatemala.

Er zijn helaas ook hele schrijnende verhalen. Zo kwam er op een avond een meisje van ongeveer 12 jaar langs met haar broertje van 6. Ze kwamen bloemetjes brengen omdat ze de dag ervoor zo'n leuke dag hadden gehad. Maar ze kwamen ook met de vraag aan Josan of ze hun vader had gezien. Die was al een half jaar weg en de familie werd het zat om steeds voor dit gezin te moeten zorgen. Ze hadden geen idee waar hij kon zijn. Wij hoorden later van de huisbaas dat de vader naar de kust is vertrokken omdat zijn vrouw niet meer dan 2 kinderen had kunnen krijgen (ben ik even blij dat ik niet in Guatemala geboren ben!). Hij is op zoek naar een nieuwe vrouw en heeft zijn gezin in Chiabal gewoon verlaten zonder iets te zeggen en zonder ze af en toe geld te sturen. De vrouw heeft hun schapen al verkocht en als de opbrengst van de schapen op is hebben ze niks meer. Bij dit gezin zou eigenlijk het 3e toeristenverblijf gebouwd gaan worden, maar dat gaat nu waarschijnlijk niet door omdat een vrouw alleen dit niet kan runnen. In o.a. Antigua wordt ook veel aan kinderopvang gedaan voor kinderen die het in hun eigen gezin heel erg slecht hebben. Maar 's avonds moeten ze gewoon weer naar huis. Dat is helaas de andere kant van Guatemala. Het is maar goed dat we nog een rondreis hebben gemaakt, want als ik rechtstreeks vanuit Chiabal naar huis was gegaan had ik waarschijnlijk in Nederland echt een cultuurshock gehad. Van te voren had ik nogal een dubbel gevoel over de rondreis omdat net orkaan Stan voor veel ellende had gezorgd. Maar na 2 weken werken in een bouwproject op 3240 meter hoogte ben je gesloopt en bleek de rondreis juist een welkome afwisseling. De rondreis was prachtig, vooral Tikal heeft veel indruk op mij gemaakt.

En nu ben ik sinds zaterdag weer thuis. Het is fantastisch om Rob weer te zien!!!! want die heb ik wel gemist!!! Rob vroeg zaterdag of ik zo'n reis nog een keer wilde maken. Op dat moment zat ik zo vol met allerlei emoties dat ik er geen zinnig antwoord op kon geven. Maar nu ben ik alleen maar aan het bedenken hoe ik dit soort reizen vaker kan doen. Het is een geweldige belevenis om mensen rechtstreeks te mogen helpen. Ik betrap mezelf er ook regelmatig op dat ik met mijn gedachten heel ver weg zit. Maar dat gevoel zal vast wel zakken en zal ik alles met een wat realistischere blik kunnen bekijken. IK WIL JULLIE HIERBIJ OOK ALLEMAAL HEEL ERG BEDANKEN VOOR JULLIE STEUN EN HET MEELEVEN MET MIJN REIS!!!!!!!!!!!!!! Dit was ECHT hartverwarmend. Uiteindelijk heb ik 25 kilo aan hulpgoederen mee kunnen nemen en hebben mensen geld gegeven aan www.helpguatemala.nl Ik heb met eigen ogen kunnen zien wat deze organisatie voor de mensen in Guatemala doet en kan jullie dan ook verzekeren dat het geld goed terecht is gekomen. Ook mijn collega's wil ik bedanken voor de spontane inzamelingsactie. Het geld is naar www.helpguatemala.nl gegaan en hier worden huisjes van gebouwd voor de mensen die alles door orkaan Stan zijn kwijtgeraakt. Wanneer ik weer op het werk ben zal ik jullie daar wat foto's van laten zien. Een hele dikke zoen voor jullie allemaal en nogmaals recht uit mijn hart BEDANKT! Ingrid